

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKPS.431.6.34.2026.MB1

**Pan
Łukasz Kontowicz
p. o. Kierownika
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Jemielnie
56-209 Jemielno 30**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Do podpisanego w dniu 3 lipca 2026 r. protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wrocław, 14 lipca 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnie ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Edyta Lenort, zatrudniona na stanowisku p. o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie w okresach od 1.09.2023 r. do 31.01.2024 r., od 3.12.2024 r. do 3.03.2025 r. i od 1.01.2026 r. do 31.03.2026 r. oraz na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie od 4.03.2025 r. do 31.12.2025 r. Pan Łukasz Kontowicz zatrudniony na stanowisku p. o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie od 13.04.2026 r.
Zakres kontroli	Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 1 czerwca 2026 r.
Podstawa prawna kontroli	- art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej², § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej³ Plan kontroli na I półrocze 2026 r. (PNK-K.430.2.2025.TS) zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	od dnia 1 czerwca 2026 r. do dnia 26 czerwca 2026 r.
Kontrolerzy	Monika Broniszewska – główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.255.2026.MB1 z dnia 11 maja 2026 r., Anita Denes-Ziemkiewicz – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.256.2026.MB1 z dnia 11 maja 2026 r.

¹ dalej „GOPS” lub „Ośrodek”

² t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639, dalej „ustawa o pomocy społecznej” lub „ustawa”

³ Dz. U. z 2025 r., poz. 1065, dalej „rozporządzenie w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej”

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W okresie objętym kontrolą odpowiedzialność za realizację zadań ponosili Pani Edyta Lenort, zatrudniona na stanowisku p. o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie w okresach od 1.09.2023 r. do 31.01.2024 r., od 3.12.2024 r. do 3.03.2025 r. i od 1.01.2026 r. do 31.03.2026 r. i na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie od 4.03.2025 r. do 31.12.2025 r. oraz Pan Łukasz Kontowicz zatrudniony na stanowisku p. o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie od 13.04.2026 r.

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

III. Ustalenia kontroli

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone w jednostce podlegającej kontroli w dniach 1-3 czerwca 2026 r. na podstawie dokumentacji przedstawionej podczas kontroli w zakresie realizacji przedmiotowych zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz wyjaśnień składanych przez p. o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 5.

Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 14, 16, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Kierownik i p. o. Kierownika GOPS w Jemielnie na podstawie imiennego upoważnienia Wójta Gminy Jemielno wydawali decyzje administracyjne w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴.

⁴ t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1461 ze zm., dalej „ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych”

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9, 15 i 16a ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił p. o. Kierownika Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach i nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Gmina Jemielno na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych nie prowadziła i nie zapewniała miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych (art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy).

Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- prowadzenia i zapewniania miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia (pkt 3),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Jemielno nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 2a i 3b ustawy dotyczących przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2), organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (pkt 2a) oraz przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b), gdyż jak wyjaśnił p. o. Kierownika Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

GOPS w Jemielnie w okresie objętym kontrolą nie opracował i nie realizował projektów socjalnych (art. 17 ust. 2 pkt 3a).

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 10 ustawy, dotyczące:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 10).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7, 8 i 9 ustawy dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 106 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przepisów wydanych na podstawie art. 107 ust. 1 tej ustawy (pkt 8),
 - wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił p. o. Kierownika Ośrodka, w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie było zgłoszeń/wniosków o taką pomoc.

Gmina Jemieleno nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnie koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Kierownik i p. o. Kierownika GOPS w Jemielnie nie wytaczali powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy).

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy).

Kierownik i p. o. Kierownika GOPS w Jemielnie składali Radzie Gminy Jemieleno coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiali potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnie nie realizował wypłaty świadczeń pieniężnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, o których mowa w art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵.

Od dnia 5 marca 2026 r. w związku z *uchyleniem* art. 29 *specustawy*, obywatelom Ukrainy ze statusem UKR przysługują tylko *świadczenia* wymienione w art. 6 pkt 1 ustawy o wygaszeniu rozwiązań wynikających z *ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy* w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Obywatele Ukrainy mogą otrzymać schronienie, posiłek, niezbędne ubranie oraz zasiłek celowy. Status (beneficjenta ochrony czasowej) nie upoważnia natomiast do otrzymania zasiłku stałego i zasiłku okresowego.

⁵ t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 337, dalej „specustawa”.

Pan Łukasz Kontowicz p. o. Kierownika GOPS w Jemielnie spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pani Edyta Lenort p. o. Kierownika GOPS w Jemielnie spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Jednak w odniesieniu do osób kierujących samorządowymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej należy odnieść się do przepisów regulujących prawa i obowiązki pracowników samorządowych (art. 123 ww. ustawy). Do pracowników samorządowych zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych urzędniczych, zgodnie z treścią tabeli nr II, część D. Stanowiska w urzędach i samorządowych jednostkach organizacyjnych, stanowiącej załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z 25 października 2021 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych⁶, do stanowisk kierowniczych urzędniczych wszystkich samorządowych jednostek organizacyjnych zaliczono dyrektorów (kierowników) tych jednostek. Na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych⁷ pracownikiem samorządowym zatrudnionym na kierowniczym stanowisku urzędniczym może być osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 i 3;
 - 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych;
 - 3) posiada kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania pracy na określonym stanowisku;
 - 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
 - 5) cieszy się nieposzlakowaną opinią;
- oraz dodatkowo:
- 6) posiada co najmniej trzyletni staż pracy lub wykonywała przez co najmniej 3 lata działalność gospodarczą o charakterze zgodnym z wymaganiami na danym stanowisku;
 - 7) posiada wykształcenie wyższe w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce.

Wobec powyższego Pani Edyta Lenort nie spełnia wymagań wynikających z art. 6 ust. 4 ustawy o pracownikach samorządowych (nie posiada wykształcenia wyższego) i nie może zajmować kierowniczego stanowiska urzędniczego w pomocy społecznej.

Ponadto art. 21 ustawy o pracownikach samorządowych stanowi, że jeżeli wymagają tego potrzeby jednostki, pracownikowi samorządowemu można powierzyć, na okres do 3 miesięcy w roku kalendarzowym, wykonywanie innej pracy niż określona w umowie o pracę, zgodnej z jego kwalifikacjami. Pani Edyta Lenort nie miała kwalifikacji do zajmowania kierowniczego stanowiska urzędniczego, w związku z tym nie mogła też pełnić obowiązków kierownika samorządowej jednostki organizacyjnej.

Powyższe było rozważane w trakcie kontroli doraźnej przeprowadzonej w dniu 16 marca 2026 r., po której wydano zalecenie pokontrolne o treści *Na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie zatrudnić osobę spełniającą odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji do zajmowania kierowniczego stanowiska urzędniczego*, które zostało zrealizowane. W dniu 13.04.2026 r. zatrudniono Pana Łukasza Kontowicza na stanowisku p. o. Kierownika w wymiarze ½ etatu.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy w GOPS realizujący pracę socjalną w środowisku lub przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą Ośrodka, a pracownicy

⁶ t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1638 ze zm.

⁷ t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1135, ze zm.

zatrudnieni na część etatu, otrzymywali dodatek w wysokościach proporcjonalnych do czasu pracy.

Dodatek ten nie był uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁸.

W sprawdzonych aktach osobowych pracowników socjalnych terenowych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Jemielno zamieszkałą przez 2 704 mieszkańców, w tym 23 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (stan na 1.06.2026 r.).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jemielnie na dzień kontroli zatrudnionych było 2 pracowników socjalnych (1¼ etatu) świadczących pracę socjalną w środowisku.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

W przypadku GOPS w Jemielnie powyższy wskaźnik na dzień kontroli nie został spełniony.

Powyższe było rozważane w trakcie kontroli doraźnej przeprowadzonej w dniu 16 marca 2026 r., po której wydano zalecenie o treści *„Uregulować kwestię zatrudnienia pracowników socjalnych, tak aby Ośrodek zatrudniał w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”* z terminem realizacji do 30.09.2026 r.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

Z informacji uzyskanych od p. o. Kierownika Ośrodka wynika, że Gmina Jemielno posiada na swoim terenie Klub Senior+ w Luboszycach. Kierownikiem Klubu „Senior+” była osoba zatrudniona na ¼ etatu od dnia 1.08.2025 r. do dnia 30.04.2026 r. Osoba, która była Kierownikiem nie spełniała odpowiednich wymogów w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazanych w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. nie posiadała specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej. Powyższe było rozważane w trakcie kontroli doraźnej przeprowadzonej w dniu 16 marca 2026 r., po której wydano zalecenie pokontrolne o treści *„Na stanowisku Kierownika Klubu „Senior+” zatrudnić osobę spełniającą odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych”*, z terminem realizacji do 30.09.2026 r.

Gmina Jemielno zawarła stosowną umowę z podmiotem prowadzącym schronisko i zgłosiła ten fakt do rejestru Wojewody z naruszeniem ustawowego terminu. Gmina, która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny zgłasza ten fakt do rejestru Wojewody. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem gmina zgłasza Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Prowadzenie rejestru miejsc udzielania tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowaniach oraz ogrzewalniach ma na celu

⁸ t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1773

zapewnienie maksymalnego dostępu do informacji o miejscach tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych i wszystkich potrzebujących wsparcia w tej formie. Pozwala również na weryfikację, które gminy wywiązują się z obligatoryjnego zadania, określonego w art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy, polegającego na udzieleniu tymczasowego schronienia osobom tego pozbawionym. Przy dokonywaniu zgłoszenia do rejestru należy uwzględnić zakres danych, jaki ten rejestr winien zawierać, katalogowany w art. 48 a ust. 11a ustawy.

Gmina Jemielno nie prowadziła na swoim terenie mieszkania treningowego lub wspomaganego. W okresie tym Gmina prowadziła mieszkanie chronione. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Brak mieszkania treningowego lub wspomaganego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę

Należy zauważyć, że art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej został zmieniony ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw⁹, która weszła w życie 1.11.2023 r. Ponadto Minister Rodziny i Polityki Społecznej rozporządzeniem z dnia 30.10.2023 r.¹⁰ określił m. in. minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

We wszystkich skontrolowanych decyzjach administracyjnych brak pouczenia o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania.

Artykuł 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajdują się m. in. pouczenie czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. Pouczenie to bardzo ważna instytucja prawa administracyjnego. Stanowi wyraz realizacji m.in. zasady pogłębiania zaufania (art. 8 k.p.a.) oraz zasady udzielania informacji (art. 9 k.p.a.) na każdym etapie postępowania, ale jest także obligatoryjnym elementem każdej decyzji i postanowienia. Pouczenia stanowią na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu.

W sprawdzonej sprawie dotyczącej przyznania pomocy w formie schronienia stwierdzono, że:

1. Przed wydaniem decyzji o przyznaniu tymczasowego schronienia nie były sporządzane kontrakty socjalne, które są pisemną umową zawieraną z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej.

Zgodnie z art. 48 a ust 2 ustawy schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze stwierdzono, że:

1. We wszystkich skontrolowanych decyzjach brakowało wskazania zakresu świadczonych usług opiekuńczych i miejsca ich świadczenia (wskazane było tylko w 1 decyzji w sprawie nr 1 (M.S.).

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1693

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 2354

Zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej przyznając usługi opiekuńcze, ustala m. in. ich zakres i miejsce świadczenia.

2. W skontrolowanej sprawie nr 1 (M.S.) złożony przez stronę wniosek o przeliczenie odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze wypisany z datą 11.05.2025 r. nie został opieczetowany datą wpływu do Ośrodka. Daty wpływu do Ośrodka nie było również na załączonych do wniosku kserokopiach decyzji o waloryzacji świadczeń ZUS (była data w jakiej potwierdzono decyzje za zgodność z oryginałem). Tym samym brak jest możliwości bezspornego wskazania daty wszczęcia postępowania.

Zgodnie z art. 61 § 3 k.p.a. datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej

3. W sprawie nr 3 (P.Ż.) w rozstrzygnięciu decyzji Nr GOPS/5122/3/2026 z dnia 12.01.2026 r. nie wskazano wysokości odpłatności Strony za świadczone usługi opiekuńcze i wskazano błędny pełny koszt 1 godziny usług. Zgodnie z § 6 Uchwały Nr X/64/2019 z dnia 11 września 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, koszt jednej godziny usług opiekuńczych wynosi 20,00 zł, natomiast w powyższej decyzji wskazano 8,00 zł.

Art. 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się m. in. rozstrzygnięcie, które jest jednym z najważniejszych składników decyzji administracyjnej. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane, jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu stwierdzono, że:

1. W aktach sprawy nr 4 (M.H.) brakowało dokumentu potwierdzającego odbiór decyzji Nr GOPS/5120/1/2025 z dnia 3.01.2026 r. przez Stronę. W aktach sprawy było jedynie Zwrotne Potwierdzenie Odbioru skierowane do dps.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

2. W sprawie nr 4 (M.H.) decyzją Nr GOPS/5120/7/2025 z dnia 27.05.2025 r. zmieniono Stronie odpłatność za pobyt w DPS, pomimo braku zmiany dochodu o więcej niż 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 101,00 zł. Zainteresowany do 28.02.2025 r. otrzymywał świadczenie z ZUS w wysokości 1 692,32 zł, a od 1.03.2025 r. w wysokości 1 784,58 zł, zatem jego dochód zmienił się faktycznie o 92,26 zł. Ponadto zmiany wysokości odpłatności dokonano od 1.03.2025 r., czyli od miesiąca w którym nastąpiła zmiana tego dochodu, a nie od kolejnego miesiąca.

Zgodnie z art. 106. ust 3b ustawy zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Przepisy ustawy nie wskazują wprost, od którego momentu następuje zmiana odpłatności za świadczenia niepieniężne w przypadku zmiany dochodu uprawnionej osoby lub rodziny. Wobec powyższego wykorzystując reguły wykładni celowościowej można zastosować odpowiednio art. 8 pkt. 3 ustawy i uznać, iż zmiana odpłatności, a tym samym zmiana decyzji winna nastąpić od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła faktyczna zmiana dochodu strony. Jeżeli więc dochód osoby w marcu zmieniłby się o kwotę wyższą niż 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, decyzja ustalająca odpłatność powinna zostać zmieniona od miesiąca następnego, tj. od kwietnia.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania świadczeń z programu „Posiłek w szkole i w domu” dla osób dorosłych stwierdzono, że:

1. W sprawach nr 2 (R.K.), 5 (G.K.) dotyczących przyznania świadczeń pieniężnych z programu „Posiłek w szkole i w domu” dla osób dorosłych zakończonych odpowiednio decyzjami GOPS/5113/67/2025 z dnia 15.12.2025 r., GOPS/5113/66/2025 z dnia 15.12.2025 r. w podstawach prawnych przywołano przepis dotyczący żywienia dzieci oraz nie przywołano podstawy prawnej dla świadczenia pieniężnego.
2. W sprawach nr 1 (R.M.), 3 (K.Z.) 4 (M.O.) dotyczących przyznania świadczeń rzeczowych w postaci paczki żywnościowej z programu „Posiłek w szkole i w domu” dla osób dorosłych zakończonych odpowiednio decyzjami GOPS/5113/59/2025 z dnia 5.12.2025 r., GOPS/5113/62/2025 z dnia 5.12.2025 r., GOPS/5113/47/2025 z dnia 4.12.2025 r. w podstawach prawnych nie przywołano przepisu dotyczącego świadczeń niepieniężnych. Ponadto w rozstrzygnięciu niniejszych decyzji nie określono wartości przyznanych świadczeń rzeczowych, przez co Storna została pozbawiona precyzyjnego rozstrzygnięcia w zakresie wartości świadczenia rzeczowego, tj. przyznanej paczki żywnościowej.

Mając na uwadze powyższe nieprawidłowości należy podkreślić, że art. 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się, m. in. podstawa prawna i rozstrzygnięcie. Pierwszy z wymienionych elementów powinien zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

Drugi z przywołanych elementów – rozstrzygnięcie, jest jednym z najważniejszych składników decyzji administracyjnej. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być

jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych.
2. Zatrudnienie na stanowisku Kierownika Klubu Senior+ osoby, która nie spełnia wymogów w zakresie kwalifikacji zawodowych, tj. nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.
3. Zgłoszenie do Rejestru Wojewody miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach zmiany danych objętych rejestrem w terminie późniejszym niż 14 dni od dnia ich powstania.
4. Brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.
5. Nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych.
6. Brak sporządzenia kontraktu socjalnego z osobą bezdomną przed wydaniem decyzji administracyjnej w zakresie przyznania tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych.
7. Brak wskazania zakresu świadczonych usług i miejsca ich świadczenia w decyzjach administracyjnych przyznających świadczenie usług opiekuńczych.
8. Brak wskazania daty wpływu wniosku do Ośrodka złożonego przez Stronę.
9. Błędny sposób doręczania decyzji administracyjnych i właściwego potwierdzania doręczenia stronie decyzji administracyjnej.
10. Przeliczenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od miesiąca zmiany dochodu zamiast od następnego miesiąca po zmianie dochodu strony pomimo, iż zamiana dochodu nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. Uregulować kwestię zatrudnienia pracowników socjalnych, tak aby Ośrodek zatrudniał w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.
Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: 30.09.2026 r.
2. Na stanowisku Kierownika Klubu Senior + zatrudnić osobę spełniającą odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych.
Podstawa prawna: art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: 30.09.2026 r.
3. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach zgłaszać Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania.
Podstawa prawna: art. 48 a ust. 11 a, b, c ustawy o pomocy społecznej

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Uregulować kwestię realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej.

Termin wykonania: 31.12.2026 r.

5. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania, a rozstrzygnięcie decyzji formułować jasno i precyzyjnie. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu. Rozstrzygnięcie decyzji formułować jasno i jednoznacznie, aby nie powodowało nieścisłości i różnych interpretacji. W decyzjach wskazywać pouczenie o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, które stanowią na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4, 5 i 7 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Przed wydaniem decyzji w zakresie przyznania tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych sporządzać z osobą bezdomną kontrakt socjalny.

Podstawa prawna: art. 48 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej.

Termin wykonania: na bieżąco.

7. W decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze wskazywać zakres i miejsce ich świadczenia.

Podstawa prawna: art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

Termin wykonania: na bieżąco.

8. W celu stwierdzenia faktycznej daty wszczęcia postępowania wnioski składane do organu administracji publicznej przez strony o należy oznaczać datą wpływu.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco

9. Decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronie postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela - temu przedstawicielowi. W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników, dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39 i art. 46 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Przeliczania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej dokonywać od miesiąca następującego po zmianie sytuacji dochodowej strony, jeżeli kwota zmiany dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy.

Termin wykonania: na bieżąco.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do p. o. Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Wójta Gminy Jemielno trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Elwira Głeniacz
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Jemielno
2. aa.

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Oddziału Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
G. K.
Egzemplarz dla...

